

RECOMPTE DE VIROTS (*Calonectris diomedea*) I NONETES (*Hydrobates pelagicus*) NIDIFICANTS AL PARC NACIONAL DE CABRERA, 1993

Jaume JAUME*
Manolo SUÀREZ*

Summary.- *Census of Cory's Shearwater (Calonectris diomedea) and Storm Petrel (Hydrobates pelagicus) breeding in Cabrera National Park, 1993.* Results are given of the nest censuses performed in Cabrera National Park during August of 1993. For *Calonectris diomedea* the breeding population was estimated to be of 369 pairs (minimum); a bird over 18 years of age was recorded. For *Hydrobates pelagicus*, the breeding population was estimated to be of 29 couples (minimum).

* GOB- Mallorca, Verí, 1 - 3r. 07001 Palma

Aquest estiu s'ha realitzat un nou recompte de les colònies de virot (*Calonectris diomedea*, Scopoli) i de noneta (*Hydrobates pelagicus*, Linné) a l'Arxipèlag de Cabrera (Balears), durant els dies 9 a 11 d'agost, així com la nit entre els dies 21 i 22 d'agost. Aquesta campanya va esser duita a terme pel Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB).

El present treball és un resum de la Memòria "Censo nidificante de virot (pardela cenicienta) y noneta (pañño común) en el Parque Nacional de Cabrera (1993)" (JAUME *et al.*, 1993).

Metodologia

Calonectris diomedea

Se prospectaren els següents illots: Na Foradada, Na Pobra, Na Plana, S'illa de ses Bledes, S'Estell de s'Esclata-sang, S'Estell Xapat, S'Estell den Terra, S'Estell de Fora, S'Estell des Coll, S'illa de ses Rates, L'Espunja (toponímia segons TRIAS, 1993). Els altres illots no se varen prospectar

per tal com en els darrers anys les visites a aquests illots tengueren un resultat negatiu (GOB, 1991; LÓPEZ-JURADO *et al.*, 1993).

Els illots se visitaren en fer-se fosc, perquè els adults visiten la colònia per alimentar els seus polls. Alguns illots se prospectaren de dia a causa de la seva perillosa orografia.

Se varen cercar nius en qualsevol lloc que se consideràs apropiat per a la cria, anellant els polls trobats, i els adults durant un segon recorregut mentre acudien a peixir els polls. En els dos casos, les aus se capturaren a mà.

Hydrobates pelagicus

Se prospectaren els mateixos illots que en el cas de virot. La localització dels nius d'aquesta espècie és molt difícil ja que se sol trobar dins petites esclatxes o forats i se troben mentre s'està realitzant la recerca de *Calonectris diomedea*. Se varen cercar possibles llocs de cria, anellant-se els polls i adults que se varen poder capturar a mà.

En els illots de Na Foradada, Na Pobra i Na Plana s'utilitzaren xarxes verticals amb reclam per a la captura d'adults.

Resultats

Calonectris diomedea

A tots els illots prospectats on se tenia constància de cria, el resultat ha estat positiu, amb l'excepció de S'Estell de s'Esclata-sang (meitat de ponent) en el qual no s'ha trobat cap niu ocupat, i l'Esponja on no cria actualment. La superfície prospectada dels illots ha estat del 91'8% de mitjana.

El nombre total de parelles nidificants segures ha resultat de 369 per al conjunt de l'arxipèlag. S'han anellat un total de 249 polls i 308 adults. Durant

aquesta campanya, s'han controlat 141 aus anellades altres anys.

S'han trobat 6 polls i 10 adults morts, així com 10 ous nials, i a l'Estell Xapat se va trobar un adult covant un ou. El nombre de polls no anellats ha estat de 96 i el d'adults de 72. Aquests exemplars no se varen poder anellar pel fet de trobar-se en llocs inacessibles (vegeu Taula I).

S'han controlat 102 virots que s'anellaren com a adults i 29 que s'anellaren com a polls. D'aquests, cap no ha tornat a la colònia abans dels tres anys, coincidint amb les dades de MAYOL (1991); i només tres exemplars s'han controlat en un illot distint d'on varen esser anellats (concretament, varen esser anellats com a polls a Na Pobra i s'han recuperat a Na Foradada, un d'ells mort).

ILLOT:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL
Polls anellats	29	42	68	23	0	63	11	4	6	3	249
Polls no anellats	9	42	7	5	0	24	6	3	0	0	96
Polls morts	2	2	0	0	0	1	0	1	0	0	6
Ous nials	1	6	0	2	0	0	0	1	0	0	10
Ous romputs	2	0	2	0	2	0	0	1	0	0	7
Adults covant	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Parelles segures	43	92	77	30	2	89	17	10	6	3	369
% Població	11,7	24,9	20,9	8,1	0,5	24,1	4,7	2,7	1,6	0,8	100
Adults anellats	33	65	83	32	15	80	0	0	0	0	308
Adults controlats	32	37	40	12	4	16	0	0	0	0	141
Adults no anellats	17	16	6	5	1	27	0	0	0	0	72
Adults morts	2	3	2	0	0	2	1	0	0	0	10
% prospectat	94	100	80	100	75	75	94	100	100	100	91'8

Taula I. Resultats de la prospecció de les colònies de cria de virot (*Calonectris diomedea*) al Parc Nacional de Cabrera durant l'any 1993. Illots: 1-Na Foradada; 2-Na Pobra; 3-Na Plana; 4-Illa de ses Bledes; 5-S'Estell de s'Esclata-sang; 6-Estell Xapat; 7-S'Estell den Terra; 8-S'Estell de Fora; 9-S'Estell des Coll; 10-Illa de ses Rates.

Results of the survey on the breeding colonies of Cory's Shearwater (Calonectris diomedea) in Cabrera National Park during 1993.

ILLOT:	POBRA	BLEDES	PLANA	FORADADA	E.XAPAT	ESPONJA	TOTAL
Polls anellats	9	5	3	0	0	1	18
Polls no anellats	3	3	0	1	0	0	7
Polls morts	1	1	1	0	0	0	3
Ous nials	1	0	0	0	0	0	1
<hr/>							
Parelles segures	14	9	4	1	0	1	29
<hr/>							
Adults anellats	45	1	8	3	0	0	57
Adults no anellats	0	0	1	0	0	0	1
Adults morts	0	0	2	0	1	0	3
Adults controlats	6	0	0	0	0	0	6

Taula II. Resultats de la captura amb xarxes i de la prospecció de les colònies de cria d'*Hydrobates pelagicus* del Parc Nacional de Cabrera durant l'any 1993.

Results of the survey and trapping with mist nets in breeding colonies of Hydrobates pelagicus in Cabrera National Park during 1993.

El control més antic trobat durant aquesta campanya correspon a un virot anellat el 1975 com a poll (amb l'anella E.26582, que va esser substituïda el 1985 per l'anella 6.009616), per la qual cosa té 18 anys que és l'edat màxima segura coneguda a Cabrera, superant-se el rècord de longevitat conegut per a la subspècie mediterrània, que era en els 17 anys (LÓPEZ-JURADO *et al.*, 1993).

Bastants d'exemplars han estat controlats diverses vegades des que varen esser anellats per primera vegada, destacant el cas del virot anellat l'any 1978 amb l'anella E.25929 (substituïda més tard per l'anella 6.039035), que ha estat controlat set vegades, els anys 1981, 85, 88, 89, 90, 91 i 93.

Hydrobates pelagicus

Cria als illots de Na Pobra, Ses Bledes, Na Plana, Na Foradada i l'Esponja. El nombre de parelles nidificants segures a l'arxipèlag de Cabrera és de 29.

S'han anellat 18 polls i 57 adults. A S'Estell Xapat, illot on no hi ha constància de cria, s'ha trobat un adult mort.

S'han realitzat 6 controls, tots ells anellats a Na Pobra i controlats al mateix illot, el més antic correspon a una noneta anellada el 1990 com a adult amb l'anella 2.323314 (vegeu Taula II).

Discussió

Calonectris diomedea

Les dades sobre les campanyes realitzades durant els darrers anys ens indiquen que, superposat a una tendència fluctuant, s'ha produït un augment progressiu en el nombre d'exemplars de la colònia de Cabrera (JAUME *et al.*, 1993).

A l'illot de s'Estell de s'Esclatsang no s'ha trobat cap poll. Sembla que un possible factor determinant en aquest descens ha estat la colonització de l'illot per part de rates (*Rattus rattus*) durant aquest any. Una altra causa en el descens del nombre de

polls en aquest illot ha estat la impossibilitat de prospectar el costat est, que és on se troba la meitat de la colònia (26 polls anellats el 1992), encara que això no justifica l'acusadíssim descens en el nombre de polls, que ha passat de 53 anellats el 1992 a cap l'any 1993.

Hydrobates pelagicus

El nombre de parelles segures nidificants a Cabrera ha augmentat considerablement respecte a l'any anterior, passant de 9 parelles el 1992 (LÓPEZ-JURADO *et al.*, 1993) a 29 parelles el 1993.

La utilització de xarxes verticals amb reclam ha suposat un important increment en el nombre de captures, en concret 49 exemplars, cosa que ens indica l'efectivitat del sistema per a la captura d'aquestes aus.

Agraïments

Aquesta campanya s'emmarca dins el projecte de Seguiment de l'Avifauna del Parc Nacional Marítimo-Terrestre de l'Arxipèlag de Cabrera 1993, i ha estat finançada per l'Institut Nacional per a la Conservació de la Naturalesa (ICONA), a través de Empresa de Transformación Agraria, S.A. (TRAGSA).

També volem expressar el nostre agraïment a tot el personal del Parc Nacional de Cabrera, a la guarnició militar i als col·laboradors del GOB gràcies als quals s'ha realitzat aquesta campanya: J.S.

(*Rebut: 14.03.94; Acceptat: 21.04.94*)

Aguilar, S. Alomar, P. Amengual, C. Artigues, S. Avellà, J. Bonnín, C. Chacón, M. A. Conesa, J. Garcias, V. Juardia, S. Juliet, F. Jurado, J. J. Jurado, J. R. Jurado, X. Jurado, C. López-Jurado, M. Mayol, T. Mestre, T. Muñoz, R. Paul, Ll. Prats, M. Rayó, M. Rebassa, M. A. Reus, P. Sunyer, T. Sunyer, N. Verdera i C. Viada.

Bibliografia

- GOB. 1991. Memoria de la campanya de aves marinas de Cabrera. (Agosto-Septiembre 1991). Palma. (Informe inèdit).
- JAUME, J. i SUÀREZ, M. 1993. Memoria del censo nidificante de pardela cenicienta y paíño común en el Parque Nacional de Cabrera, 1993. GOB. Palma (Informe inèdit).
- LÓPEZ-JURADO, C., JAUME, J., KING, J., MESTRE, T., REBASSA, J.M. 1993. Contribució a l'estudi de les colònies de virot (*Calonectris diomedea*) i noneta (*Hydrobates pelagicus*) de l'Arxipèlag de Cabrera. Ed. GOB. *Anuari Ornitològic de les Balears 1992*. Volum 7: 29-38. Palma.
- MAYOL, M. 1991. Els controls de virots (*Calonectris diomedea*) nidificants a l'arc sud-oest de Mallorca i Cabrera. Ed. GOB. *Anuari Ornitològic de les Balears 1990*. Volum 5: 15-20 Palma.
- TRIAS, M. 1993. Toponímia bàsica de l'Arxipèlag de Cabrera. In: ALCOVER, J.A., E. BALLESTEROS i J.J. FORNÓS, *Història Natural de l'Arxipèlag de Cabrera*. Monografies de la Societat d'Història Natural de les Balears, 2. Ed. Moll-CSIC.